

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Τροποποίηση και συμπλήρωση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου και άλλες διατάξεις»

Ι. Με το ν.δ. 1086/1971 και 214/1973 προβλέφθηκε η ασφάλιση στο Ι.Κ.Α. για τους κλάδους σύνταξης και ασθενείας των λογοτεχνών και καλλιτεχνών και η παροχή, στην εν λόγω κατηγορία συνταξιούχων, ισόβιας μηνιαίας σύνταξης από το Δημόσιο Ταμείο στους λογοτέχνες και καλλιτέχνες που προσέφεραν «σημαντικές ή εξαιρετικές υπηρεσίες» στην ανάπτυξη της λογοτεχνίας ή των καλών τεχνών, μετά από γνώμη των αρμόδιων Επιτροπών.

Ο ν. 2435/1996 διεύρυνε τις κατηγορίες λογοτεχνών - καλλιτεχνών που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιούχων ισόβιας μηνιαίας σύνταξης από το Δημόσιο και όρισε ότι αυτή απονέμεται για τις «διακεκριμένες υπηρεσίες» τους στην ανάπτυξη των γραμμάτων ή των τεχνών, μετά από γνώμη επταμελούς Επιτροπής και προηγούμενη εισήγηση αντίστοιχων πενταμελών Επιτροπών. Ακόμη, ορίσθηκε ότι οι χορηγούμενες κατ' έτος συντάξεις δεν μπορούν να υπερβαίνουν, για το σύνολο των κατηγοριών λογοτεχνών και καλλιτεχνών, τις 100 το έτος.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του νομοσχεδίου γίνεται αναμόρφωση του θεσμού των συντάξεων λογοτεχνών και καλλιτεχνών και θεσπίζονται αυστηρότερες – κυρίως οικονομικές, προϋποθέσεις - για τη χορήγηση των συντάξεων, «με σκοπό η συνδρομή της Πολιτείας να επέρχεται μόνο σ' εκείνες τις περιπτώσεις που πληρούνται αντικειμενικά κριτήρια», σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση που συνοδεύει το προτεινόμενο νομοσχέδιο.

Περαιτέρω, με το προτεινόμενο Νοσχ τροποποιούνται επιμέρους διατάξεις του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών συντάξεων, που αφορούν προθεσμίες σχετικά με την άσκηση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των υπαλλήλων ή συνταξιούχων και ειδικότερα προθεσμίες υποβολής αιτήσεων από τους

2

ανωτέρω για την αναγνώριση δικαιώματος σύνταξης ή βοηθήματος, την προσμέτρηση υπηρεσίας ως συντάξιμης, την επανεξέταση από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές, την άσκηση του δικαιώματος αύξησης της σύνταξης. Ακόμη, ρυθμίζονται ειδικά συνταξιοδοτικά θέματα υπαλλήλων που υπηρετούν στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, υπαλλήλων του ν.π.δ.δ. «Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους», του μόνιμου ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού του Ε.Ο.Τ., του Υπουργείου Ανάπτυξης, των τακτικών υπαλλήλων των Οργανισμών Λιμένος Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, αντίστοιχα, κ.λπ.

Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 73 παρ. 2 του Συντάγματος, το νομοσχέδιο συνοδεύεται από γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 19.6.2002 και της 8.7.2002 στην οποία διατυπώνονται επισημάνσεις στις επί μέρους διατάξεις του νομοσχεδίου. Σημειώνεται ότι στη νομοθεσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 15 παρ. 9 Π. Δ. 774/1980 «περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου ισχυουσών διατάξεων υπό τον τίτλον Οργανισμός του Ελεγκτικού Συνεδρίου») προβλέπεται ότι η γνωμοδότησή του είναι αναγκαία για κάθε είδους θέματα απονομής συντάξεων που βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Δημοσίου, για την περίπτωση απονομής τους από τους ΟΤΑ ή άλλα ΝΠΔΔ, όπως είναι λ.χ. το Ι.Κ.Α., κ.λπ..

II. Επί των επιμέρους διατάξεων

1. Επί του άρθρου 1 Νοσχ

Ως προς την διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 1 του προτεινόμενου Νοσχ, σύμφωνα με την οποία, για την προσφορά ή όχι διακεκριμένων υπηρεσιών αποφαινεται, με πλήρως αιτιολογημένη γνώμη, εννεαμελής Επιτροπή, σημειώνονται τα εξής :

Όπως έχει κριθεί σχετικά με το θέμα της φύσεως της συντάξεως που απονέμεται στους λογοτέχνες και καλλιτέχνες, καθώς και με την αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου στα θέματα απονομής συντάξεων εν γένει, «... η ισόβια μηνιαία σύνταξη που απονέμεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Επιστημών, από το Δημόσιο Ταμείο, είναι είδος τιμητικής συντάξεως που παρέχεται από την Πολιτεία σε αναγνώριση των υπηρεσιών, τις οποίες προσέφεραν λογοτέχνες και καλλιτέχνες προς ανάπτυξιν της λογοτεχνίας και των καλών τεχνών. Στη διαδικασία απονομής της συντάξεως αυτής είναι ενταγμένη και η πράξη, την οποία εκδίδει η Επιτροπή σε σχέση με τον χαρακτηρισμό του έργου των προσώπων αυτών ως σημαντικού ή εξαιρετικού για την ανάπτυξή της λογοτεχνίας και των καλών τεχνών, δηλαδή σε σχέση με την συνδρομή των προϋποθέσεων, οι

οποίες απαιτούνται από τον νόμο για τη χορήγηση των συντάξεων. Επομένως, οι διαφορές που γεννώνται από τις πράξεις της Επιτροπής αυτής σχετικά με την απονομή των συντάξεων από το Δημόσιο Ταμείο, είναι διαφορές που υπάγονται σύμφωνα με το άρθρο 98 παρ. 1 Σ στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο είναι αρμόδιο να κρίνει για τη συνδρομή ή μη των κατά νόμον αναγκαίων προϋποθέσεων για την υπαγωγή σ'αυτές και των αγιογράφων. Έτσι, η απόφαση της Επιτροπής με την οποία κρίθηκε ότι η τέχνη των αγιογράφων δεν είναι πρωτότυπη και δεν προάγει τις καλές τέχνες, και συνεπώς ότι ο αιτών δεν δικαιούται ισόβιας μηνιαίας συντάξεως, πρέπει να απορριφθεί...» (ΣτΕ 2602/1993, ΕΔΚΑ 36. 228).

Στην παράγραφο 8 του ίδιου άρθρου αυτού ορίζεται, ότι ο σχετικός φάκελος διαβιβάζεται στην αρμόδια Διεύθυνση Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους για τη διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά για τη χορήγηση της σύνταξης λογοτέχνη ή καλλιτέχνη. Στην περίπτωση που συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, η εν λόγω Διεύθυνση συντάσσει σχέδιο κοινής απόφασης το οποίο αποστέλλεται για υπογραφή στους συναρμόδιους Υπουργούς. Σε αντίθετη περίπτωση - όταν, δηλαδή, δεν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις προβλεπόμενες στην παρ. 4 του άρθρου αυτού προϋποθέσεις - η αρμόδια Διεύθυνση Συντάξεων, το αργότερο μέσα σε ένα εξάμηνο από την ημερομηνία που περιήλθαν τα σχετικά δικαιολογητικά στο Γ.Λ.Κ., εκδίδει πράξη η οποία κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή θα μπορούσε να διευκρινισθεί, αν η προβλεπόμενη σχετική πράξη, σε περίπτωση μη συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων, θα υπογράφεται από τους συναρμόδιους Υπουργούς.

Στην παράγραφο 4 του άρθρου 1 Νσχ απαριθμούνται οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά για τη χορήγηση της σύνταξης. Σημειώνεται ότι, όπως επισημαίνεται συναφώς και στη γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στις περιπτώσεις β' έως ε' της παραγράφου αυτής πρέπει να γίνει ενιαία ρύθμιση, ως προς τη λαμβανόμενη «σύνταξη από οποιονδήποτε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης ή από το Δημόσιο». Ειδικότερα, στον όρο «σύνταξη» πρέπει να προστεθεί και η τυχόν λαμβανόμενη «χορηγία» ή «βοήθημα», δεδομένου ότι στην περίπτωση του εδ. β', μόνη η λαμβανόμενη σύνταξη από το Δημόσιο ή οποιονδήποτε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης - με εξαίρεση την πολεμική σύνταξη - αποτελεί λόγο αποκλεισμού από την χορήγηση της σύνταξης λογοτέχνη ή καλλιτέχνη, ενώ, στην περίπτωση λήψης χορηγίας - όπως στην περίπτωση των νομαρχών, δημάρχων, προέδρων κοινοτήτων κ.λπ. - ή βοηθήματος, δεν αποκλείεται η παροχή και της σύνταξης λογοτέχνη ή καλλιτέχνη. Επίσης, ως προς τις περιπτώσεις των εδαφίων γ' και δ', προς αποφυγή αμφισβητήσεων, θα πρέπει να προσ-

4

διορισθούν τα πρόσωπα που περιλαμβάνονται στην έννοια του «οικογενειακού εισοδήματος» και της «αξίας της ακίνητης οικογενειακής περιουσίας», ειδικότερα δε, αν σε αυτές περιλαμβάνονται και τα τέκνα των δικαιούχων.

2. Επί του άρθρου 3 Νοχ

Με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 11 του άρθρου 3 του νομοσχεδίου προτείνεται η αντικατάσταση των διατάξεων του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων και Πολεμικών Συντάξεων, οι οποίες δεν θέτουν προθεσμίες για την άσκηση από τον υπάλληλο ή τον συνταξιούχο του Δημοσίου των προβλεπόμενων από αυτές συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, με συνέπεια να παρατηρούνται περιπτώσεις, το δικαίωμα αυτό να ασκείται ακόμη και μετά 30 χρόνια. Οι προθεσμίες που θέτουν οι προτεινόμενες διατάξεις κρίνονται, σύμφωνα και με τη σχετική γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εύλογες, ώστε να μπορεί κινηθεί με αίτηση του ενδιαφερομένου η διοικητική διαδικασία αναγνώρισεως των δικαιωμάτων. Ειδικότερα, ως προς την διάταξη της παρ. 12 του ίδιου άρθρου, σύμφωνα με την οποία «...οι προθεσμίες που τάσσουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού για όσους έχουν αποχωρήσει από την υπηρεσία μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού αρχίζουν από την ισχύ του...», εάν πρόκειται για διαφοροποίηση ως προς τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα για τα οποία δεν συντρέχει αποχώρηση από την υπηρεσία (π.χ. πολεμικές συντάξεις άμαχου πληθυσμού), θα έπρεπε να επανεξετασθεί η σχετική διατύπωση, σε εναρμόνιση και με τις αντίστοιχες επισημάνσεις της γνωμοδότησεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Αθήνα, 29 Οκτωβρίου 2002

Η εισηγήτρια επιστημονική συνεργάτις
Αλεξάνδρα Καρέτσου

Ο προϊστάμενος του Τμήματος
Στέλιος Ν. Κουσουλής
Επικ. Καθηγητής Νομικής Παν/μίου Αθηνών

Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης
Αντώνης Μ. Παντελής
Καθηγητής Νομικής Παν/μίου Αθηνών

Για το Επιστημονικό Συμβούλιο
ας